

Webinar: Fælles om udsatte børn og unges læring og skolegang

18. juni 2025

*Et samarbejde mellem KL og
Lær for Livet*

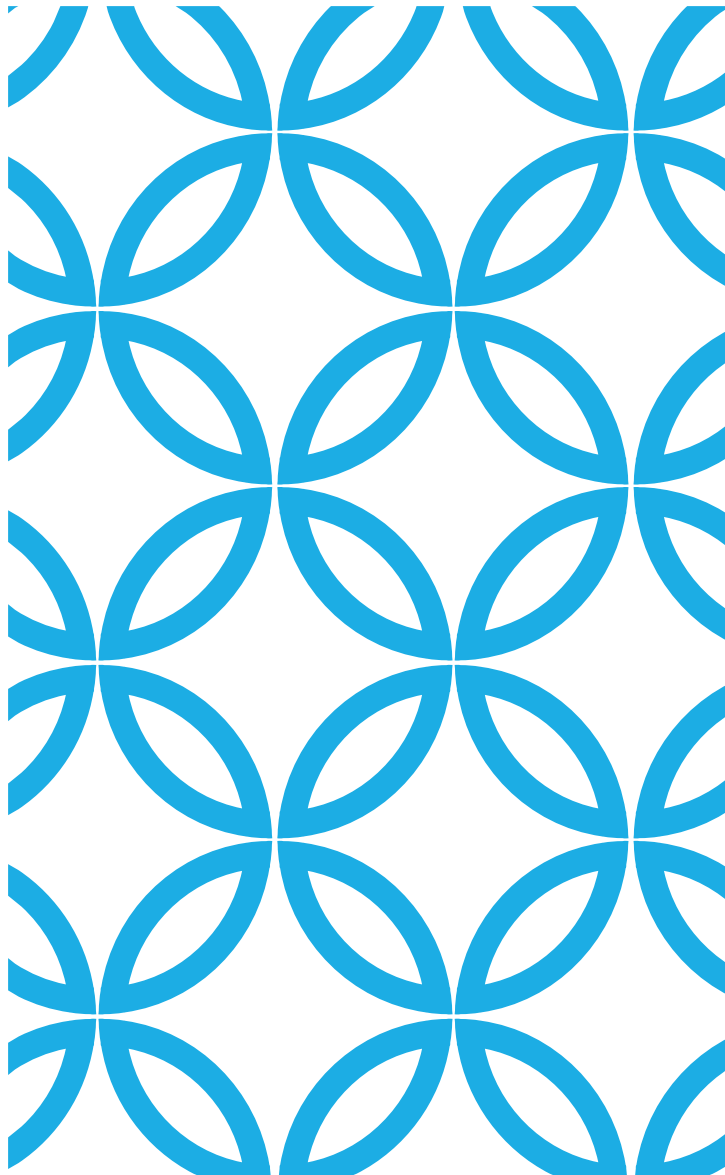

Dagsorden

KL

- Velkomst
- En ungefortælling om mødet med Lær for Livet
- Samarbejde om anbragte børns skolegang
- Nationale partnerskaber
- Erfaringer fra Rudersdal Kommune: Hvordan bygger vi bro mellem skole- og socialområdet?
- Langsigtede, forpligtende partnerskaber
- Effektanalyse af Lær for Livets indsatser
- Modeller for social investering
- Tak for i dag

SAMARBEJDE OM ANBRAGTE BØRNS SKOLEGANG

KL & LÆR FOR LIVET, WEBINAR, 18. JUNI 2025

Anja Marschall, Ph.d. og lektor

Laila Lagermann, Ph.d. og konsulent

NØGLEPOINTS FRA UNDERSØGELSEN

Betydning af sociale relationer

Stabile skoleforløb

Lave forventninger som barriere

Tværprofessionelt samarbejde som en koordineret indsats

Børnenes stemmer og børns inddragelse

SEKS ANBEFALINGER

Fokuseret støtte til at fremme børnenes sociale fællesskaber og venskaber

Fleksibel tilpasning af skoleforløb for at støtte social og faglig trivsel

Giv diskret socialpædagogisk og didaktisk støtte til anbragte børn der, hvor det er særlig svært

Skab klare, fælles arbejdsmål og opfølgning

Involvér støttepædagoger og styrk videndeling

Skab en kultur af høje forventninger og støtte til skolegangen

EMIL (10): DET SOCIALE LIVS BETYDNING

"Dagmar og Isak, de er mine to bedste venner. Men Isak, det er på grund af, da jeg kom [som ny i klassen, red.], så var han den første, der gik hen til mig og snakkede til mig. Så blev vi bedste venner den første dag. På grund af at vi havde alt for mange fælles interesser – så gik vi og snakkede, sådan: "Nå, hvad er din livret" og så var det alle de samme livretter, og vi drømte om at blive det samme, og vi havde den samme yndlingsfodboldspiller, og vi havde det samme yndlingshold og alt muligt."

ENSOMHED OG MAGTESLØSHED

Noah (16 år): (...) Hverdagene synes jeg bare er lortedage.

Interviewer: Hvorfor?

Noah: Jamen, der er ikke noget at lave, som sagt. Altså, jeg er jo lidt en alene-person, hvis man kan sige det på den måde.

Interviewer: Du kan godt lide at være alene?

Noah: Nej, altså, det er ikke noget, jeg selv har valgt.

Michael (17 år): (...) at flytte til en ny by, det er lidt mærkeligt, fordi man har ikke nogen relationer. Det er svært at komme til at få venner. Man kan ikke bare gå hen til en mand og sige, "Kan vi godt være venner?"

Interviewer: Så det mangler du? Du synes, du mangler at få nogle skolekammerater, og noget...

Michael: Ja, nogle venner, fordi det er vigtigt for en at være social, ikke?

AFRUNDING: HUSK AT LYTTE TIL BØRNENE

- ❖ Inddrag dem det handler om; børnene! (de lever med konsekvenserne af de voksnes beslutninger – både nu og i fremtiden)
- ❖ I forlængelse af foregående punkt; Støt dem, der har behov – fx ift. deltagelse i fællesskaber med børn og unge (det har de behov for, særligt når de ikke selv har adgang til fællesskaber)
- ❖ Læring handler om andet end fagfaglig læring (jf. fx Emils positive læring med at begå sig i 'det normale' og Michael og Noahs negative læring 'sådan nogle som os, har ingen venner, ligesom andre normale børn')
- ❖ Vink farvel til forventningsfattigdom (Hæv barren; forventninger fungerer som selvopfyldende profetier og professionelles forventninger til , hvad udsatte børn 'kan', har afgørende betydning for, hvordan de klarer sig – nu og på sigt)

Dagsorden for udsatte børn og unges skolegang og læring

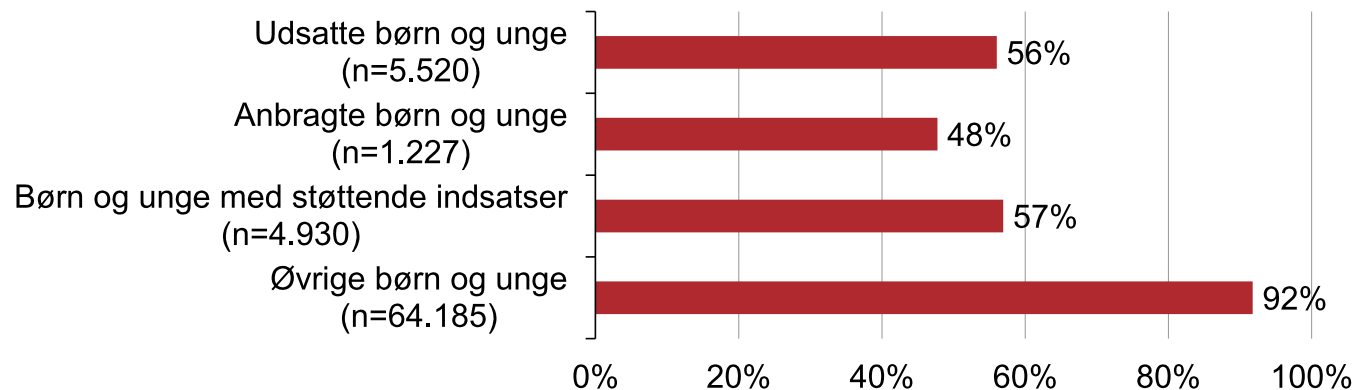
KL webinar 18. juni 2025

Vicedirektør Cathrine Lindberg Bak, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og Kontorchef Hanne Nielsen, Social- og Boligstyrelsen

Viden til gavn

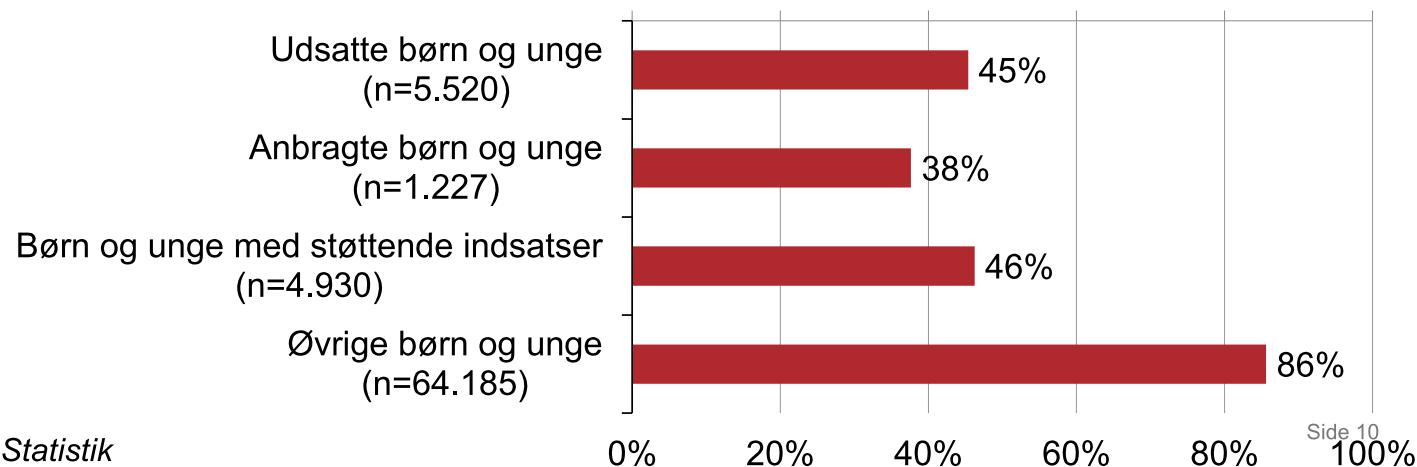
Hvordan klarer børn og unge i udsatte positioner sig i skolen?

Andel som har deltaget i de obligatoriske prøver i både dansk og matematik, 2023/2024

Kilde: Social- og Boligstyrelsens beregninger på registerdata fra Danmarks Statistik.

Andel der opnår karakter på min. 2 i dansk og matematik

Partnerskab om udsatte børn og unges skolegang og læring

✓ At identificere kommunale og nationale perspektiver på udfordringer og behov

⚙ At fremme national opmærksomhed

⚙ At indkredse mulige veje til at styrke udsatte børn og unges skolegang

novo nordisk
fonden

EGMONT

Dansk Socialrådgiverforening

TrygFonden

SOCIALPÆDAGOGERNE

KL

BUPL

NUBU

SKOLE
OG
FORÆLDRE

BØRNS
VILKÅR

KØBENHAVNS
PROFESSIONS
HØJSKOLE

XP

UCn

VIVE

Hvorfor lykkes vi ikke med at løfte udsatte børn og unges skolegang?

Barnets og den unges perspektiv og ressourcer

danner ikke afsæt for organisering af indsatsen på tværs af skole- og socialområdet.

Der mangler sammenhæng mellem støtten til **det enkelte barn** og de **fællesskaber**, som barnet indgår i.

Børn og unge i udsatte positioner **mødes af lave forventninger** til deres faglige udvikling.

Der mangler **systematik, kontinuitet og fælles ansvar** i det tværgående samarbejde.

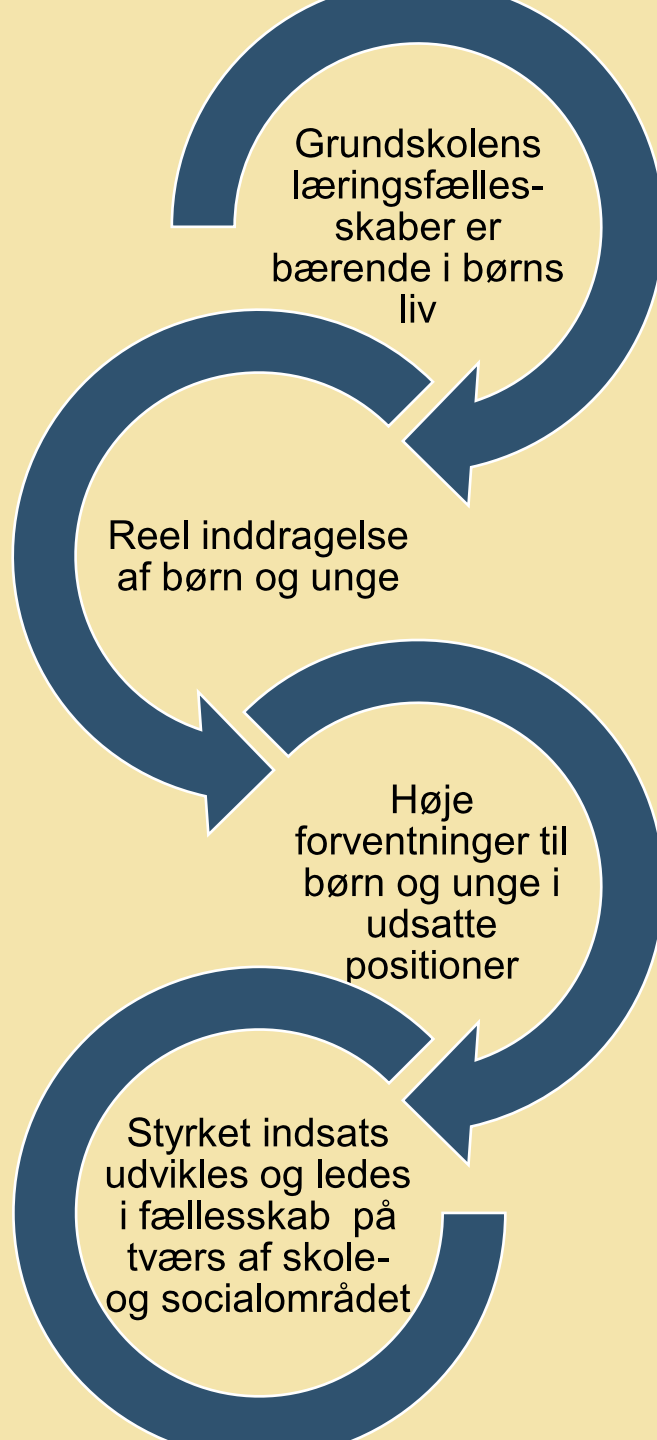
Viden og forskning om udsatte børn og unges skolegang anvendes ikke i praksis.

De nødvendige **kompetencer og redskaber er ikke altid til stede** på skoler og i familieafdelinger.

Der gennemføres for **få sociale investeringer** i udsatte børn og unges skolegang.

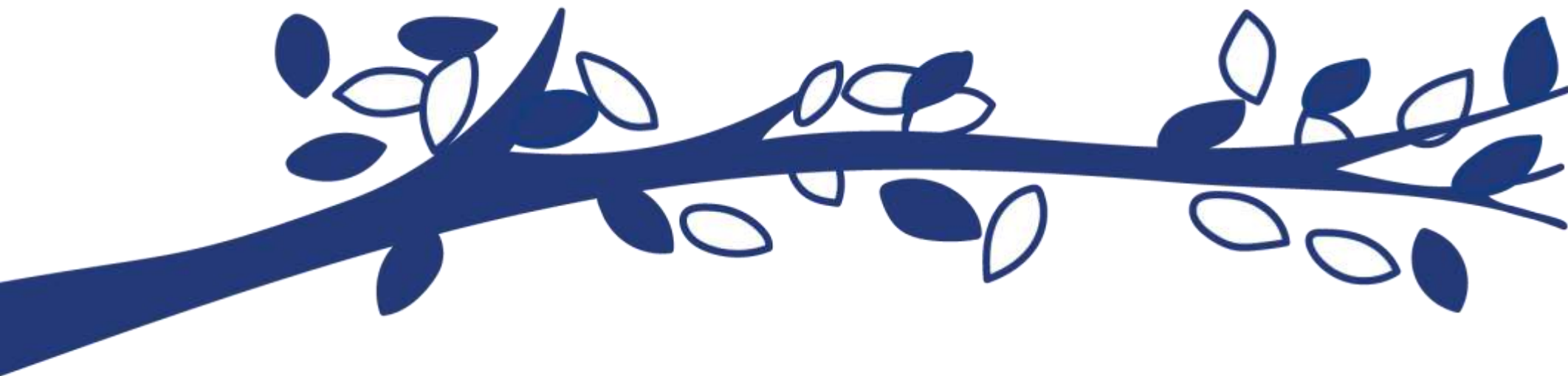
Styringsmæssige logikker udfordrer en fælles tværgående strategisk indsats.

Missionen

Hvad er de centrale handleveje?

Erfaringer fra Rudersdal

Hvordan vi bygger bro mellom skole- og socialområdet

18. juni 2025

Organisering i Rudersdal

- Socialområdet og Skoleområdet har hver deres områdechef
- Økonomien til specialtilbud og foranstaltninger er placeret hos Socialområdet
- Økonomien til almen skoledrift er placeret hos Skoleområdet

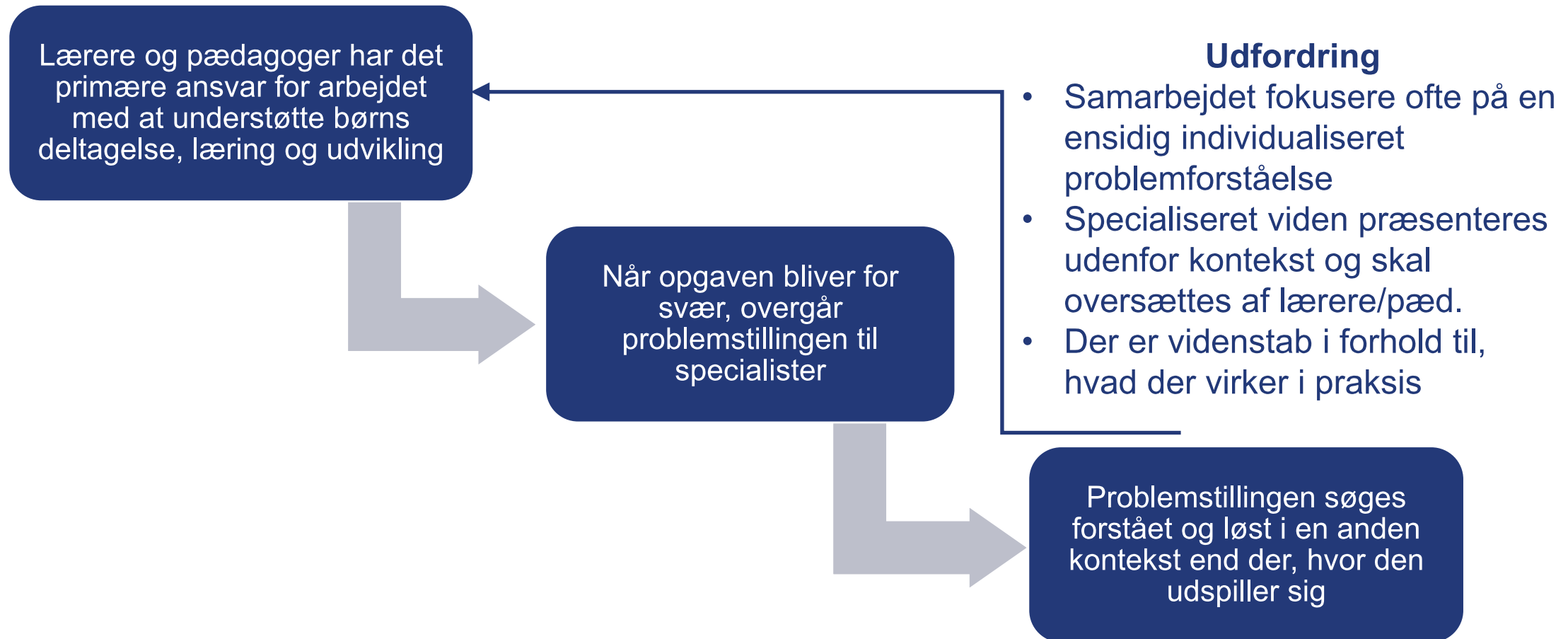

Hvad er svært?

En række udfordringer, som opleves på landsplan og noget om det som vi bokser med i Rudersdal

- Stigende udgifter til specialundervisning (fordobling i perioden fra 2018-2024)
 - Flere børn får en psykiatrisk diagnose
 - Stigende segregering og antal elever i specialtilbud
-
- Vi talte med to "stemmer"
 - Forskelligartet oplevelse af hvad en skole kan/skal kunne håndtere i almenmiljøet
 - Missing link i det tværfaglige samarbejde

Missing link i samarbejdet

To virksomme tiltag

Et tæt samarbejde i og om praksis

Noget af det der har virket

- Tværfagligt samarbejde og tværfaglig ledelse
 - Hvad gør **VI** ved... højt skolefravær, stigning i udgifter til tabt arbejdsfortjeneste, dysfunktionelt tværfagligt samarbejde på en skole, manglende specialskelepladser,
- Sparringsmøder for en tidlig tværfaglig indsats
 - Refleksionsrum ift afprøvede indsatser, vurdering af barnets behov,
 - Læringskonsulenter der går tæt på i 6-8 uger
 - Flytte økonomi (kr. 250.000 pr. barn) hvis barnet kan lykkes med at blive i almenmiljøet

Hvad er svært?

Det har været svært...

At afgive/dele ledelsesrum

At få følgeskab fra organisationen

MEN – efter 1,5 år hvor vi har set hinanden håndtere vanskelige omstændigheder, stået i forhandlinger og konfliktende situationer – har vi lært at vores forskellige perspektiver bidrager til nye iagttagelsespositioner, der åbner for ny udvikling

**Hvad drømmer vi om
som det næste?**

Konkrete tiltag, som skolerne drømmer om

Lokale
"inklusionskoordinatorer" i
samspil med eget
ressourceteam

Ændringer i skoledagens
opbygning – fx:
- Parallellagt undervisning
- Bånd i skoledagen med plads
til forskellige differentierede
aktiviteter på samme tid

Indretning af mindre rum, der
kan skabe ro for børn, der har
brug for det

Flere voksne sammen om at
forberede, gennemføre og
evaluere undervisningen

Brug af fleksible mellemformer

Styrkelse af hele barnets dag i
skolen fra 7-17: skoledagens
start, rammer for
undervisningen, frikvarterer og
fritidstilbud

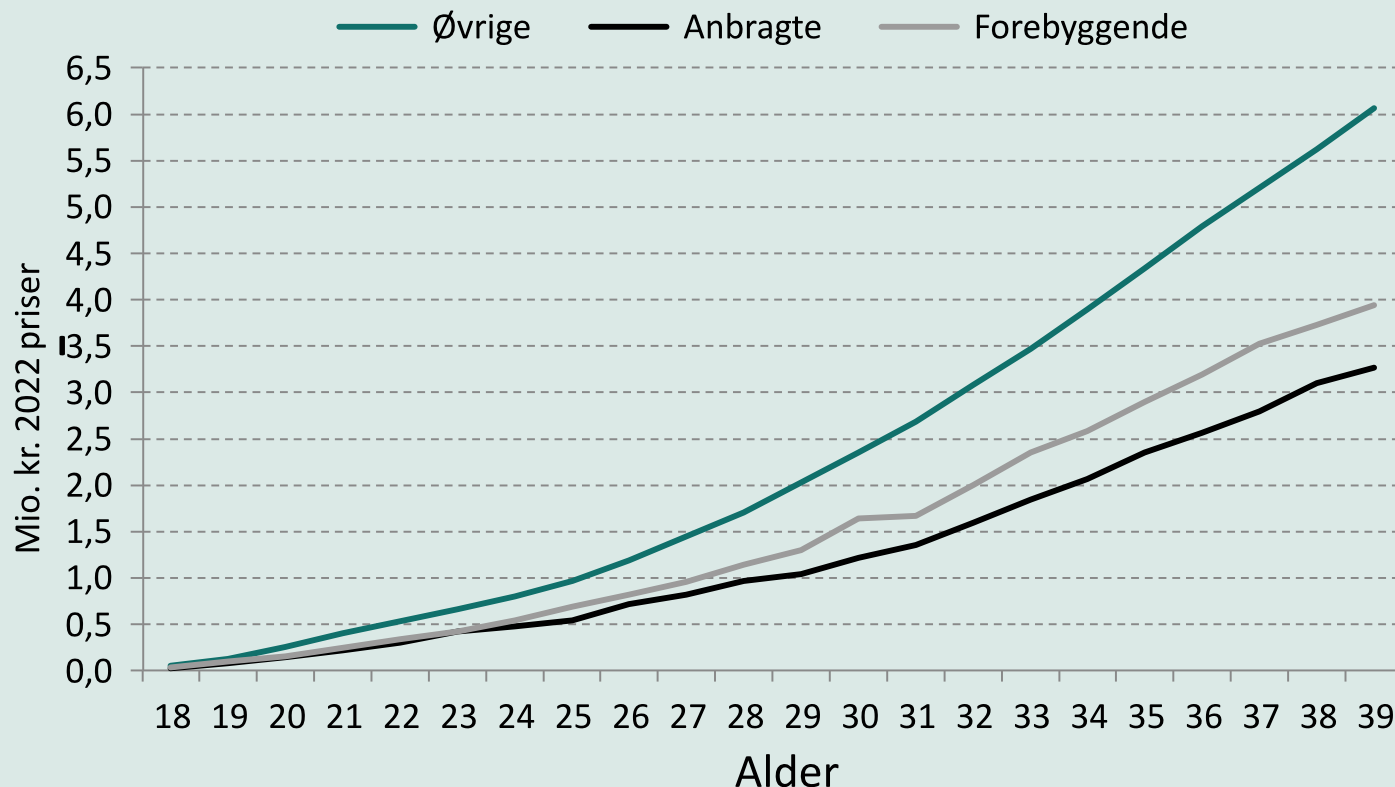
Brug af co-teachingstrategier i
voksensamarbejdet

EFFEKTEVALUERING AF LÆR FOR LIVETS INDSATSER

18. juni 2025

SVÆRE LIVSUDSIGTER FOR ANBRAGTE

Akkumuleret erhvervsindkomst som 18-39-årig

Indsigter fra figuren

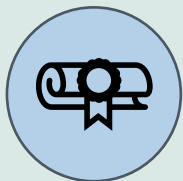
- Store indkomstforskelle på tværs af udsathed
- Akkumuleret forskel på 2,8 mio. kr. mellem tidligere anbragte og ikke-anbragte som 39-årig
- Forskellen opstår tidligt

ANALYSENS TRE FOKUSOMRÅDER

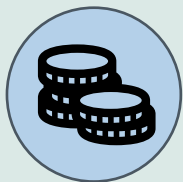
TRIVSEL

Social trivsel, undervisningsglæde, selvtillid

KARAKTERER OG UDDANNELSE

Nationale tests, prøvekarakterer, gennemførelse, ungdomsuddannelse

ØVRIGE SAMFUNDSEFFEKTER

Tidlig overførselsindkomst, bostøtte, botilbud, kriminalitet

SOLID BAGVEDLIGGENDE METODE

Kausalitet frem for korrelation

IV-model til at udlede kausal effekt af Lær for Livet

En lang række kontrolvariable

Kontrol for individ-, familie-, skole- og kommunespecifikke forhold

Til den nørdede tilskuer

$$Prob(LFL_{ikt}) = \alpha_0 + \alpha_1 LFL_andel_{kt} + \alpha_2 X_{ikt} + \alpha_3 Strata_i + \eta_{ikt}$$

$$Outcome_{ikt} = \beta_0 + \beta_1 \widehat{LFL}_{ikt} + \beta_2 X_{ikt} + \beta_3 Strata_i + \epsilon_{ikt}$$

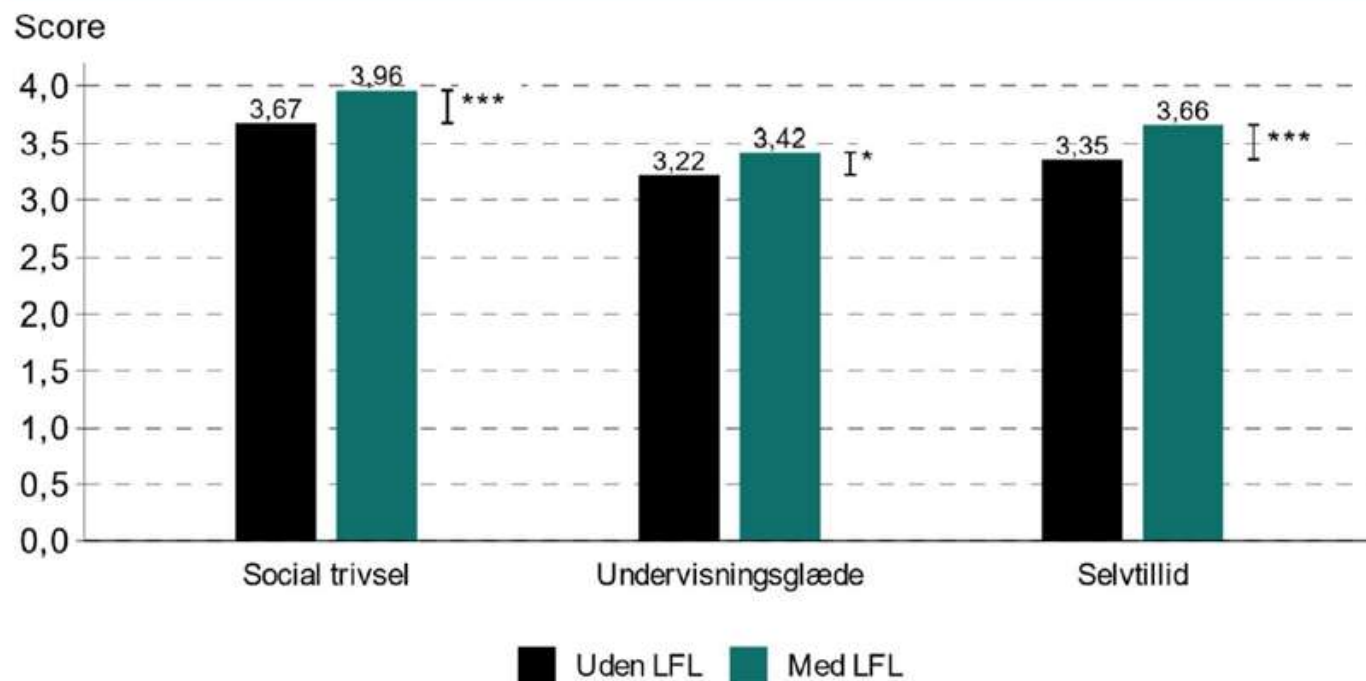
Groft sagt

Vi sammenligner to grupper af tidligere anbragte:

- 1) Anbragte fra kommuner med **høj** grad af samarbejde med LFL
- 2) Anbragte fra kommuner med **lav/ingen** grad af samarbejde

MARKANT LØFT AF TRIVSLEN

Figur 3.2 Modelforventet trivsel uden og med et LFL-forløb

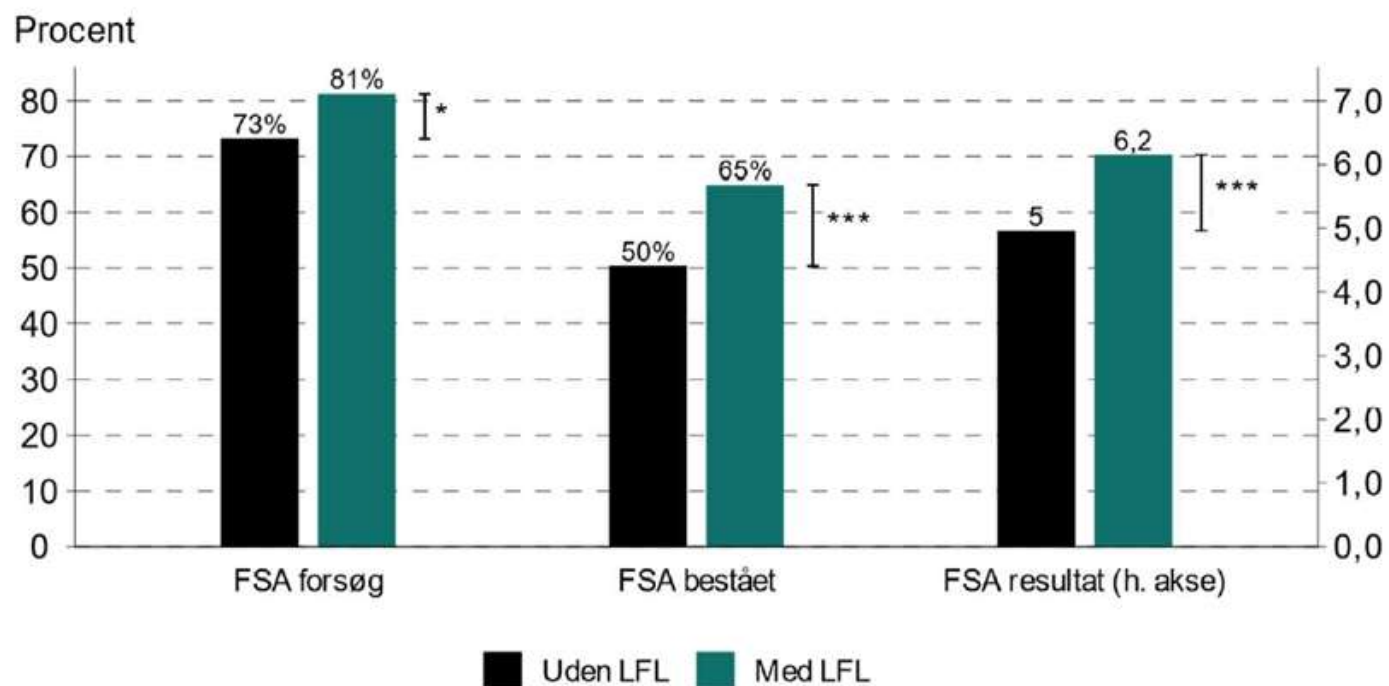
Resultater

- Bedre social trivsel og selvtillid
- Indikation på større undervisningsglæde
- Trivsel på niveau med ikke-anbragte

BEDRE RESULTATER VED AFGANGSPRØVEN

Figur 3.3 Modelforventede resultater ved folkeskolens afgangsprøve uden og med et LFL-forløb

Resultater

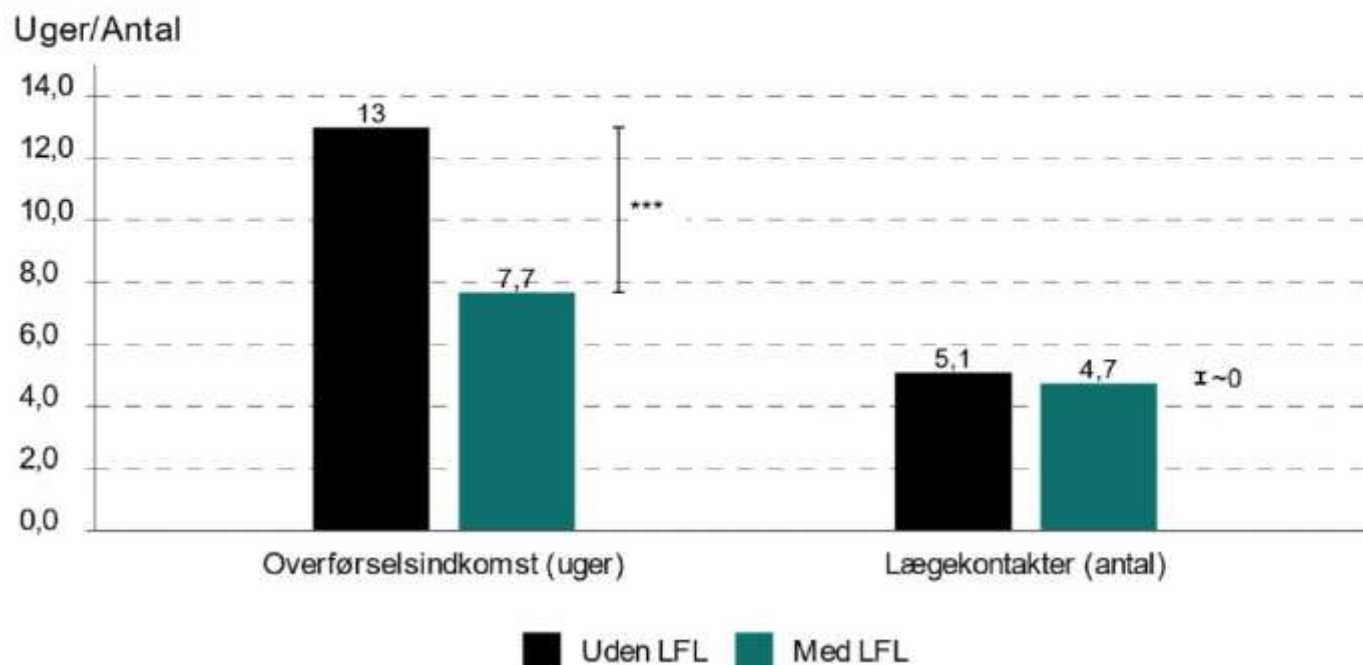

- Indikation på positiv effekt ift. deltagelse ved 9. klasses afgangsprøve
- Markant flere som består 9. klasses afgangsprøve
- Langt højere karaktergennemsnit

BESPARELSER PÅ OVERFØRSELSINDKOMSTER

Figur 3.5 Modelforventede udfaldsmål, som ikke relaterer sig til uddannelse, uden og med et LFL-forløb

Figur 3.5.a Uger med offentlig overførsel (ekskl. SU) og antal lægekontakter

Resultater

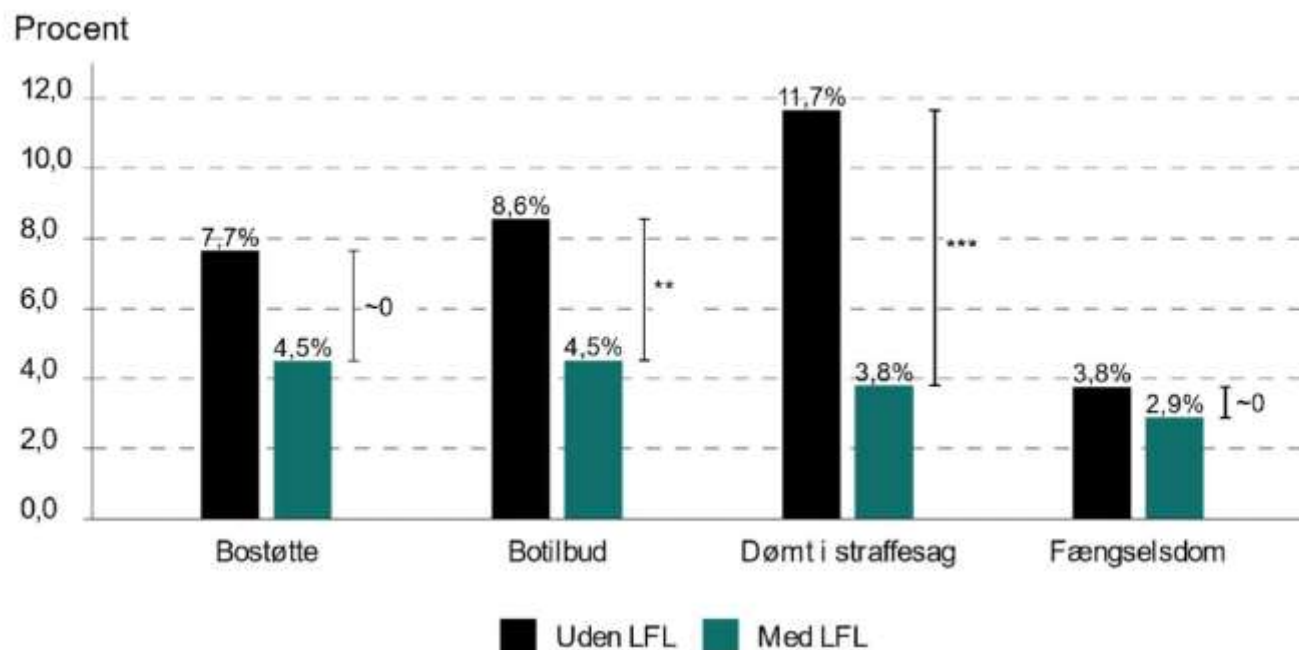

- Markant fald i antal uger på overførselsindkomst i alderen 18-22-årig (ekskl. SU)

FÆRRE SOCIALE UDFORDRINGER

Figur 3.5 Modelforventede udfaldsmål, som ikke relaterer sig til uddannelse, uden og med et LFL-forløb

Figur 3.5.b Bostøtte, ophold på botilbud, straffesager og fængselsdomme

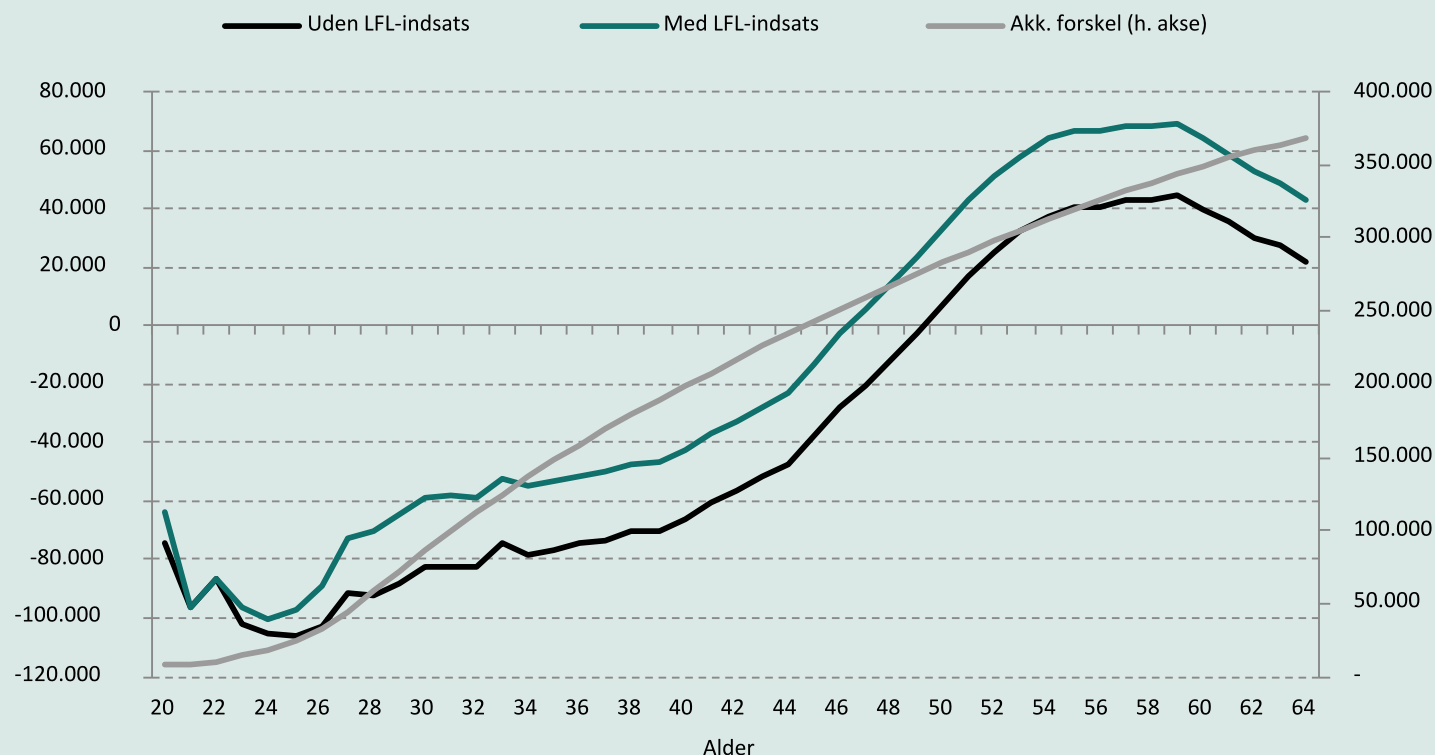
Resultater

- Færre i botilbud
- Stort fald i kriminalitet
- Faldet i bostøtte er ikke statistisk forskelligt fra situationen uden LFL

STORT POTENTIALE FOR SAMFUNDET

Modelforventet effekt på offentlige finanser

Indsigter fra figuren

- Potentialeberegneren ”oversætter” resultaterne fra effektanalysen til samfundsgevinster
- Positiv effekt på offentlige finanser for 370.000 kr. pr. deltager
- Yderst konservativt bud

Sociale effektinvesteringer som finansieringsværktøj

Onsdag den 18. juni 2025

Den Sociale Investeringsfond

Formål

1. At udbrede indsatser, der skaber bedre resultater og mindsker offentlige udgifter
2. At udvikle og modne nye indsatser, der kan tiltrække offentlige og private investeringer

Sociale investeringers tre bundlinjer

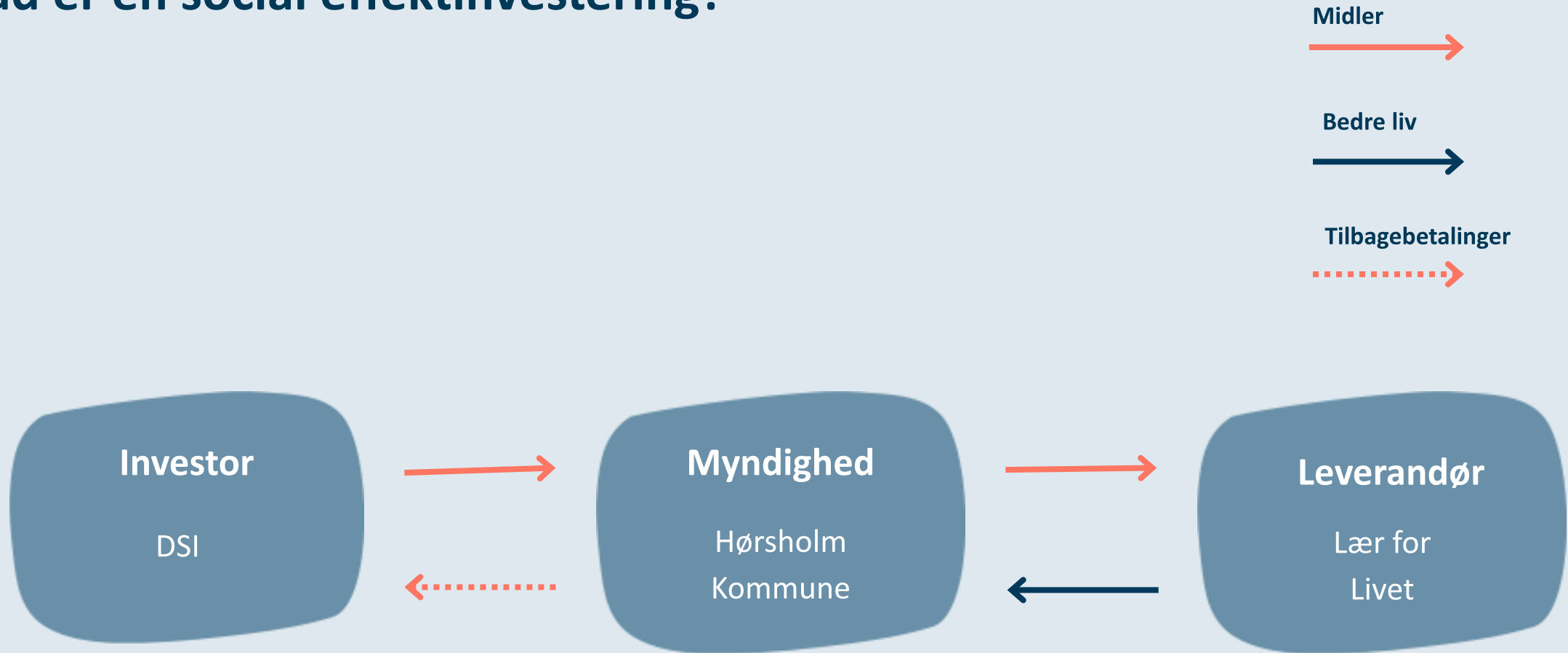
En statslig fond med seks investeringsområder

DSI's investeringsområder:

Hvad er en social effektinvestering?

Fordele ved sociale effektinvesteringer for kommuner

Risikovillig kapital til at igangsætte og udbrede indsatser

Bedre dataindsamling og viden om effekt

Styrker samarbejde på tværs og
evt. med eksterne samarbejdspartnere

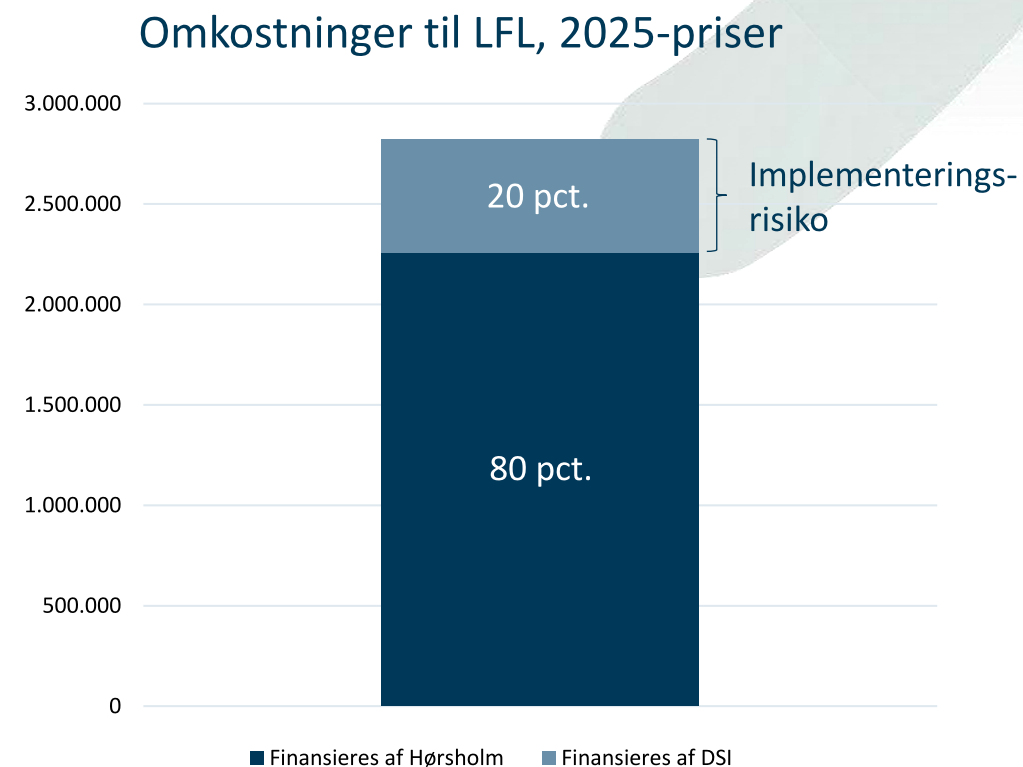

Bedre mulighed for forankring

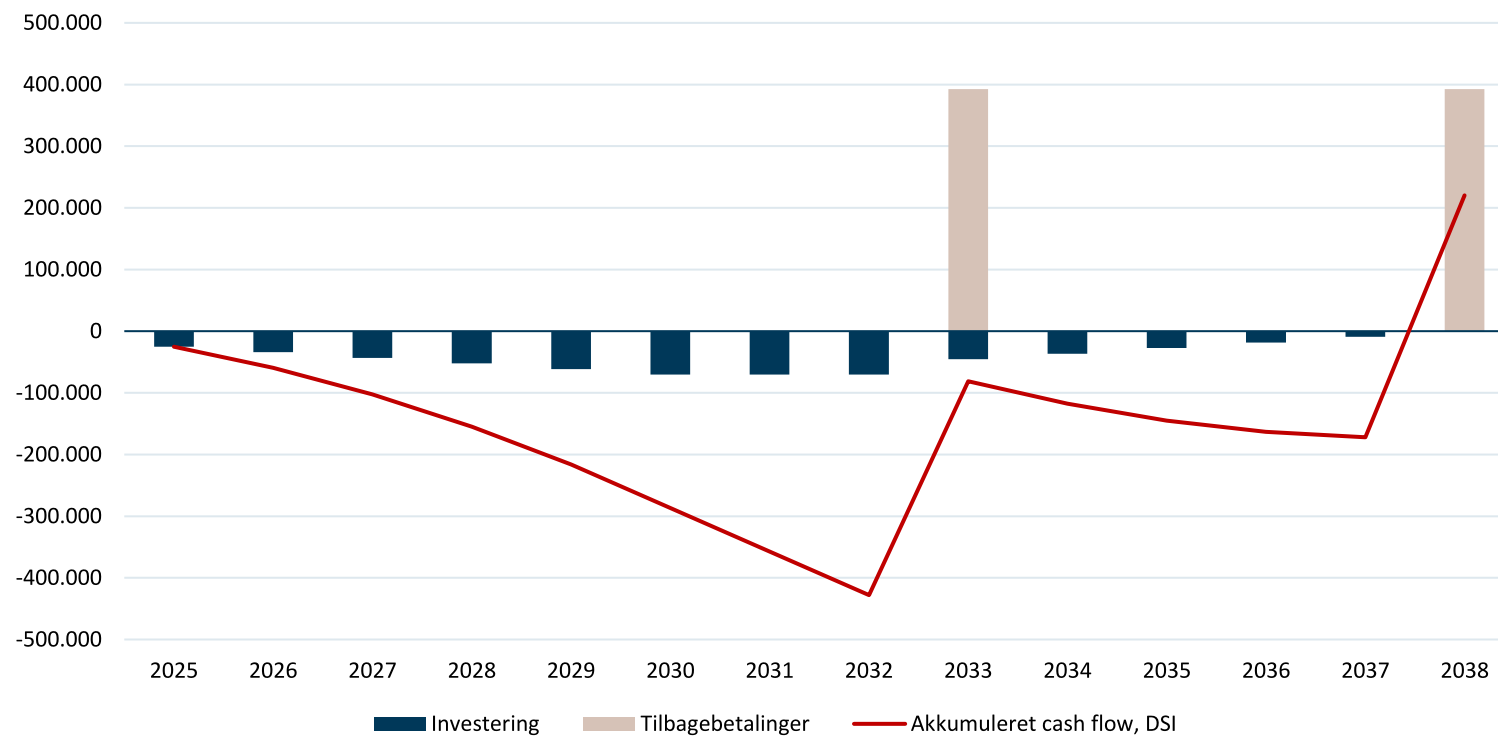

Eksempel: Lær for Livet i Hørsholm Kommune

- Mål om 16 børn over en 8-årig periode.
- Kun ét betalingsmål: De unge består FSA.
- Kun 20 pct. af omkostningerne inkluderes i investeringen.
- Hørsholm Kommune får dækket den risiko de har behov for.
- Opnår stadig de gevinster, der følger med sociale effektinvesteringer, der udover forrige slide er:
 - Styrket implementeringsdisciplin
 - forpligtende flerårigt samarbejde
 - Test af sociale effektinvesteringer i overskuelig skala

Pengeflow og nøgletal

Nøgletal	2025-priser
Tidshorisont	14 år
Investering	0,6 mio. kr.
Forventede tilbagebetaling	0,8 mio. kr.
Heraf afkast/rente	0,2 mio. kr.
Intern rente, IRR	6,6 pct.

Tak for i dag

*Slides og optagelser fra
webinaret vil blive lagt offentligt
tilgængeligt på KL.dk*

